

УДК 378.03

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ПРИ НАВЧАННІ ОСНОВАМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Кравцов М.М., к. т. н., доцент
Super-mikvich@ukr.net*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Широка інформатизація та комп'ютеризація всіх сфер життєдіяльності суспільства виявили необхідність підготовки фахівців нового типу, які мають компетентність у галузі комп'ютерних та інформаційних технологій, здатних ефективно використовувати їх як інструмент у своїй професійній діяльності.

У педагогічній літературі досі можна зустріти деяке різночитання в інтерпретації провідних понять - компетентності та компетенції. Звернемося до довідкової та педагогічної літератури для конкретизації ключових понять. У Тлумачному словнику за редакцією Д.І. Ушакова [1] дані поняття різняться. Під "компетентністю" розуміється поінформованість, авторитетність; під «компетенцією» - коло питань, явищ, у яких ця особа має авторитетність, пізнання, досвід, коло повноважень. У словнику іноземних слів поняття «компетентний» трактується як такий, що має компетенцію, знає, обізнаний у певній галузі [2]. У трактуванні згідно з "Великим енциклопедичним словником" компетенції включаються до складу компетентності [3]. Отже, відповідно до енциклопедичного розуміння, компетентність є характеристикою людини, а компетенції – характеристикою функції, дії. Під таким кутом зору можна дійти невтішного висновку, що компетентність, зокрема професійна, формується і розвивається як особистісне якість у результаті сформованості певної сукупності компетенцій.

Перспектива (ідеальний результат): фахівець, який має достатню еквівалентну соціально-професійну компетенцію, попередньо пройшов підготовку в процесі навчання в університеті, постійно і цілеспрямовано набуває нових внутрішніх ресурсів, відповідальним, здатністю створювати нові можливості для професійної діяльності для дії щодо врахування нових можливостей знань для самоосвіти), підвищення рівня соціальної та професійної компетентності, необхідної самореалізації та доходу організації-роботи-постачальника.

Розуміння, що забезпечує ефективність процесу формування соціально-професійної компетентності студента чи аспіранта, у тому числі:

організаційно-управлінські структури (виникнення існуючої ринкової практики на рівні професійно-практичної підготовки спеціаліста); дух професійної спеціалізації (мотивація та активність студентів у виконанні практичної професійної роботи; самоосвіта випускників ВНЗ у сфері професійної діяльності; готовність військовозобов'язаних до професійної інтеграції в процесі підготовки до випускників); можливість удосконалити професійну підготовку на основі сучасного рівня підготовки випускників ВНЗ; науково-історичне партнерство між університетом і компанією [4].

Постійне вдосконалення та інтенсивний розвиток системи комп'ютерної, інформаційно-телекомунікаційної системи освіти привели до розвитку нових форм навчання та зміни взаємних суб'єктів початкового процесу на основі Інтернет-технологій. Тобто, інтерактивні форми плаваючого, і наведені правила, що забезпечують культурний розвиток особистості та Інтернет індивідів.

Статтею 5 Закону України «Про вищу освіту» визначено вимоги до професійної компетентності випускника, які передбачають вільне володіння комп'ютерною технікою, програмними продуктами, технологіями, засобами зв'язку. Для виконання вимог до вивчення на основних циклах дисципліни випускник повинен мати компетенцію в галузі інформаційно-комп'ютерних технологій [5].

З розвитком сучасних методів збору, аналізу, обробки та зберігання інформації комп'ютерні та інформаційні технології стають все більш важливим фактором у існуючих галузях, науці, освіті та нових продуктах і послугах.

Сьогодні людський інформаційний капітал, як частина соціального капіталу, що складається із соціальних зв'язків, що забезпечують входження в інформаційне суспільство, набуває все більшого значення в умовах інформатизації та комп'ютеризації промисловості. На думку М. Мескона [4], інтелектуальний капітал має здатність зберігатися та збільшуватися, оскільки він використовується шляхом набуття нового досвіду та знань. Досвід комп'ютерних та інформаційних технологій це різновид культурного капіталу або вид нематеріальних активів, що забезпечує ефективне управління капіталом [6].

Сьогодні, через надзвичайно високу мобільність ринку праці, суспільству потрібні люди, здатні змінювати професію, приймати самостійні рішення, змінювати стереотипи, бути готовими до саморозвитку та самоосвіти. Досягнення цих цілей відповідним компетентнісним підходом до освіти з позицій компетентного підходу до рівня ввічливості, здатності учня вирішувати завдання різної складності на основі наявних знань [7].

При підготовці фахівця до життя в інформаційному суспільстві одним із головних завдань формування компетентності у сфері комп'ютерних інформаційних технологій, які він використовує як новий інструмент. Комп'ютерно-інформаційна компетентність дозволяє підтримувати якісне навчання протягом життя, сприяючи підвищенню конкурентоспроможності фахівця, кар'єрного віку, стабільності соціального статусу [8].

В даний час, у зв'язку з надзвичайно високою рухливістю ринку праці, суспільству потрібні люди, здатні мобільно змінювати професію, самостійно приймати рішення, змінювати стереотипи, що склалися, бути готовими до саморозвитку і самоосвіти. Досягнення цих цілей сприяє компетентнісний підхід освіти. З позиції компетентнісного підходу рівень освіченості студента визначається здатністю вирішувати проблеми різної складності на основі наявних знань. Компетентнісний підхід є сукупністю загальних принципів визначення цілей освіти, відбору змісту освіти, організації освітнього процесу та оцінки освітніх результатів, спрямований на практичну підготовку особи до професійної праці.

Основною задачею процесу навчання в вищій школі повинна стати підготовка майбутнього спеціаліста/магістра, що сприятиме формуванню професійно значимих компетенцій, що охоплює використання інформаційних технологій в предметній області, та історію становлення цих технологій [9].

Реалізація компетентного підходу в професійній освіті буде сприяти досягненню його основної мети - підготовці кваліфікованого спеціаліста (фахівця) відповідного рівня і профілю, конкурентоздатного на ринку праці, який вільно володіє своєю професією й орієнтованого в суміжних областях діяльності, здатного до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного росту та вдосконалення, соціальної та професійної мобільності [10].

Література:

1. Тлумачний словник російської / Під ред. Д.М. Ушакова. - М: Держ. ін-т "Рад. енцикл."; ОГІЗ; Держ. вид-во іностр. та нац. слів., 1935-1940. (4 т.).
2. Великий словник іншомовних слів. Автор: Москвін Анатолій Григорович. Видавництво: Центрополіграф. 2007 р. Серія: Великі словники. ISBN 5-9524-1479-6. Сторінок 816.
3. Великий енциклопедичний словник. М.: Радянська енциклопедія, 1993. - 1632 с.
4. Майкл Мескон. Основи менеджменту. Переклад з англійської. 492 сторінки. Книга, Майкл Альберт, Майкл Мескон, та Франклін Хедоурі.
5. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII — Закон України, ухвалений Верховною Радою України 1 липня 2014 року. У його основу покладено проєкт Закону «Про вищу освіту» № 1187-2, який розробляла та вдосконалювала громадськість, освітяни та науковці з лютого 2012 року.
6. Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), - 2007, № 12, ст.102. - Режим доступу до статті: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.
7. Компетентнісний підхід в освіті. Проблеми, поняття, інструментарій // Зарубіжна література. - № 23 (47) грудень. - 2006 - С. 16-28.
8. Новий тлумачний словник української мови(у трьох томах), том 1, А - К і Укладачі: В.В. Яременко, О.М. Сліпущко. - Київ, Вид-во "АКОНІТ", 2006. - 926 с.
9. Литвин А.В., Мамрич С.А. Удосконалення методики навчання спеціальних предметів у ступеневій професійній підготовці фахівців // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2003. - №9. – С.123-129
10. Quolyty education and competencies for life /Workshop 3/ Background Paper - 2004.

УДК 338

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ МЕНЕДЖЕРІВ ОРГАНІЗАЦІЙ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

*Криворучко О.М., д.е.н., професор
Шинкаренко В.Г., д.е.н., професор,
oksana_kryvoruchko@i.ua*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

На сучасному етапі різноманіття гаджетів та щоденного розвитку діджиталізації усіх процесів енциклопедичні знання перестають бути ціннісними, як було раніше. Система вищої освіти постійно змінюється, розвивається компетентнісне навчання. Компетентнісний